

**Raport nr: SMS/2/2020**

**z pomiarów natężenia pola elektromagnetycznego (PEM) wykonanych z wykorzystaniem szerokopasmowej stacji monitoringu stacjonarnego zainstalowanej w lokalizacji w Szczecinie**

październik, 2020 r.

**METRYKA**

<b>Dane</b>	<b>Opis</b>
Tytuł dokumentu	<b>Raport z pomiarów natężenia pola elektromagnetycznego (PEM) wykonanych z wykorzystaniem szerokopasmowej stacji monitoringu stacjonarnego zainstalowanej w lokalizacji w Szczecinie</b>
Autor dokumentu	Instytut Łączności – Państwowy Instytut Badawczy (IŁ-PIB)
Nr pracy IŁ-PIB	01.10.1.01.01.0
Nr Podzadania	1
Nazwa Podzadania	Pomiary pól elektromagnetycznych (PEM) wytwarzanych przez stacje bazowe telefonii komórkowej – kontynuacja prac z lat 2016-2019
Umowa dotacji celowej	Nr 1/DT/2020 z dnia 13 lipca 2020 r.
Rodzaj dokumentu	Produkt podzadania 1 – Raporty z pomiarów wykonywanych z wykorzystaniem stacjonarnego systemu monitoringu PEM
Nr raportu	SMS/2/2020

## SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI .....	3
WYKAZ TABLIC.....	3
WYKAZ RYSUNKÓW.....	3
<b>1. WPROWADZENIE.....</b>	<b>5</b>
1.1 Podstawa opracowania .....	5
1.2 Zakres podzadania .....	5
1.3 Zakres opracowania.....	5
<b>2. CEL BADAŃ.....</b>	<b>5</b>
<b>3. PODSUMOWANIE, WNIOSKI .....</b>	<b>5</b>
<b>4. PRZYGOTOWANIE DO POMIARÓW .....</b>	<b>7</b>
4.1 Uzgodnienia .....	7
4.2 Podstawa realizacji pomiarów.....	7
<b>5. APARATURA POMIAROWA .....</b>	<b>7</b>
5.1 Aparatura wykorzystane do pomiarów .....	7
5.2 Architektura SMS PEM.....	7
5.3 Konfiguracja stacji monitorującej.....	8
<b>6. REALIZACJA BADAŃ .....</b>	<b>8</b>
6.1 Przebieg cyklu badań .....	8
6.2 Wykonawcy badań .....	9
6.3 Okres pomiarów .....	9
<b>7. OPIS LOKALIZACJI .....</b>	<b>9</b>
7.1 Miejsce i warunki pomiarów .....	9
7.2 Otoczenie lokalizacji .....	11
<b>8. WYNIKI POMIARÓW.....</b>	<b>12</b>

## WYKAZ TABLIC

Tabl. 1 Wykaz aparatury pomiarowej .....	7
Tabl. 2 Wyniki pomiarów wartości RMS (średnia) i PEAK (szczytowa) w kolejnych dniach ....	13

## WYKAZ RYSUNKÓW

Rys. 1 Schemat architektury pilotażowego systemu szerokopasmowego monitoringu stacjonarnego (SMS PEM) .....	8
Rys. 2 Miejsce montażu pilotażowego SMS PEM – dach PP nr 50 w Szczecinie – widok na anteny SBTK.....	9
Rys. 3 Miejsce montażu pilotażowego SMS PEM – dach PP nr 50 w Szczecinie.....	10
Rys. 4 Miejsce montażu pilotażowego SMS PEM – dach PP nr 50 w Szczecinie.....	10
Rys. 5 Otoczenie lokalizacji – PP nr 50 w Szczecinie .....	11
Rys. 6 Wyniki pomiarów – PP nr 50 w Szczecinie w okresie 26.08.2020 r. – 23.09.2020 r. ....	12
Rys. 7 Wyniki pomiarów – PP nr 50 w Szczecinie w okresie 12.09.2020 r. – 14.09.2020 r. ....	12
Rys. 8 Wyniki pomiarów – PP nr 50 w Szczecinie – średnia za okres 24 godzin .....	13

**WYKAZ SKRÓTÓW**

<b>Skrót</b>	<b>Rozwinięcie</b>
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
IŁ-PIB	Instytut Łączności – Państwowy Instytut Badawczy
MC	Ministerstwo Cyfryzacji
PEM	Pole elektromagnetyczne
SMS PEM	Szerokopasmowy Monitoring Stacjonarny PEM
SBTK	Stacja Bazowa Telefonii Komórkowej
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

## 1. WPROWADZENIE

### 1.1 Podstawa opracowania

Umowa dotacji celowej Nr 1/DT/2020 z dnia 13 lipca 2020 r.

Podzadanie nr 1: *Pomiary pól elektromagnetycznych (PEM) wytwarzanych przez stacje bazowe telefonii komórkowej – kontynuacja prac z lat 2016-2019.*

### 1.2 Zakres podzadania

Podzadanie nr 1 było kontynuacją prac prowadzonych w latach 2016-2019.

Zakres podzadania nr 1 obejmował m.in. prowadzenie monitoringu stacjonarnego PEM:

- szerokopasmowego, w zakresie częstotliwości 300 kHz – 40 GHz;
- w lokalizacjach uzgodnionych z Urzędami Miast.

### 1.3 Zakres opracowania

Niniejsze opracowanie przedstawia wyniki oraz wnioski z wykonanego cyklu pomiarów natężenia pola elektromagnetycznego z wykorzystaniem systemu szerokopasmowego monitoringu stacjonarnego PEM (zakres częstotliwości od 300 kHz do 40 GHz), zainstalowanego w lokalizacji wskazanej i uzgodnionej z przedstawicielami Gminy Miasta Szczecin (patrz p. 7). Opracowanie stanowi jeden z załączników do produktu podzadania 1 pn. *Raporty z pomiarów wykonywanych z wykorzystaniem stacjonarnego systemu monitoringu PEM.*

## 2. CEL BADAŃ

Celem przeprowadzonych badań, oprócz oceny zgodności z wymaganiami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2019 poz. 2448), z zastosowaniem wymagań Rozporządzenia Ministra Klimatu z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2020 poz. 258), było także:

- zapoznanie przedstawicieli urzędów miast z funkcjonalnością, sposobem działania, możliwościami, zaletami, ale też ograniczeniami systemu szerokopasmowego monitoringu stacjonarnego PEM;
- identyfikacja uwarunkowań i potencjalnych problemów związanych z instalacją stacjonarnych stacji monitorujących;
- ocena możliwości i przydatności wykorzystania szerokopasmowego stacjonarnego monitoringu PEM w planowanym do wdrożenia systemie monitoringu PEM o zasięgu krajowym.

## 3. PODSUMOWANIE, WNIOSKI

W ramach badań prowadzonych w lokalizacji uzgodnionej z przedstawicielami Gminy Miasta Szczecin (patrz p. 7), wykonano ciągłe pomiary natężenia pola elektromagnetycznego z wykorzystaniem systemu szerokopasmowego monitoringu stacjonarnego PEM w okresie 26.08.2020 r. – 23.09.2020 r.

Zarejestrowane wyniki wartości średniej natężenia pola elektromagnetycznego wynosiły od 1,40 V/m do 2,79 V/m.

Nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Analiza uzyskanych wyników wskazuje na dobową zmienność PEM i jej periodyczność.

Uzyskane wyniki pomiarów z wykorzystaniem systemu szerokopasmowego monitoringu stacjonarnego, w przeciwieństwie do wyników klasycznych pomiarów chwilowej wartości PEM, pozwalają na ciągłą obserwację zmian wartości PEM w dowolnym czasie z okresu wykonywania pomiarów.

Można przyjąć, że monitoring PEM prowadzony w okresie niecałego miesiąca jest na tyle długotrwały, że uzyskane wyniki są reprezentatywne i pozwalają na wyciągnięcie istotnych wniosków odnoszących się nie tylko do bezwzględnych poziomów PEM warunkujących dotrzymanie poziomów dopuszczalnych, ale także do ich dobowej zmienności i regularnej powtarzalności.

Potwierdza to także możliwość realizacji krótkookresowego (kilku- bądź kilkunastogodzinnego) monitoringu PEM, zbliżonego do prowadzonych obecnie przez GIOŚ/WIOŚ pomiarów interwencyjnych czy kontrolnych, ale dającego w rezultacie znacznie więcej informacji. Tego typu krótkookresowy monitoring PEM, realizowany z wykorzystaniem stacjonarnych stacji monitorujących, miałby wówczas tzw. charakter nomadyczny: stacja musiałaby zostać przetransportowana, a następnie (dzięki swej autonomiczności) umieszczona w określonej lokalizacji i dopiero wówczas mogłaby dokonywać ciągłych pomiarów PEM przez określony czas.

Przeprowadzone badania z wykorzystaniem systemu szerokopasmowego monitoringu stacjonarnego potwierdziły autonomiczność stacji monitorującej, w tym:

- bezobsługowy pomiar, rejestrację i przekazywanie danych do serwera;
- transmisję danych w sieci komórkowej;
- możliwość ładowania wbudowanego akumulatora za pośrednictwem zintegrowanego ogniwa fotowoltaicznego.

W wyniku przeprowadzonych pomiarów i poprzedzających działań przygotowawczych potwierdziły się spodziewane uwarunkowania i pewne ograniczenie w wyborze reprezentatywnej lokalizacji, tj.

- oddającej faktyczne warunki, w których mogą najczęściej przebywać ludzie (np. sąsiedztwo instytucji publicznych, obszary z dużymi skupiskami ludności lub miejsca publiczne, znajdujące się w pobliżu wielu źródeł pola elektromagnetycznego);
- leżącej w pobliżu miejsc o szczególnym znaczeniu (np. placówki edukacyjne, żłobki, szpitale, urzędy);

przy jednoczesnym spełnieniu wymagania zapewnienia bezpieczeństwa stacji monitorującej, tak aby nie została ona uszkodzona, zniszczona lub skradziona (np. na dachu budynku lub w pomieszczeniu biurowym).

## 4. PRZYGOTOWANIE DO POMIARÓW

### 4.1 Uzgodnienia

Przygotowanie do cyklu pomiarów z wykorzystaniem systemu szerokopasmowego monitoringu stacjonarnego PEM obejmowało uzgodnienia z przedstawicielami Gminy Miasta Szczecin, w zakresie:

- udziału w badaniach i organizacji pomiarów;
- wyboru lokalizacji do wykonywania pomiarów;
- zabezpieczenia aparatury;
- warunków i terminów instalacji;
- podpisanie Umowy użyczenia.

### 4.2 Podstawa realizacji pomiarów

Pomiary w lokalizacji uzgodnionej z przedstawicielami Gminy Miasta Szczecin realizowane były na podstawie Umowy Użyczenia z dnia 24.08.2020 r., zawartej pomiędzy Instytutem Łączności – Państwowym Instytutem Badawczym a Gminą Miasta Szczecin.

## 5. APARATURA POMIAROWA

### 5.1 Aparatura wykorzystane do pomiarów

Zestaw przyrządów szerokopasmowych firmy Narda Safety Test Solutions GmbH, wykorzystywanych do monitoringu stacjonarnego PEM, składał się z:

- stacjonarnej stacji monitoringu pola elektromagnetycznego model AMB-8059-03;
- sondy pomiarowej model EP-1B-06 przeznaczonej do pomiarów w zakresie częstotliwości od 300 kHz do 40 GHz.

Wykaz aparatury pomiarowej zastosowanej w badaniach, prowadzonych przez zespół IŁ-PIB w Warszawie, zawarto w Tabl. 1.

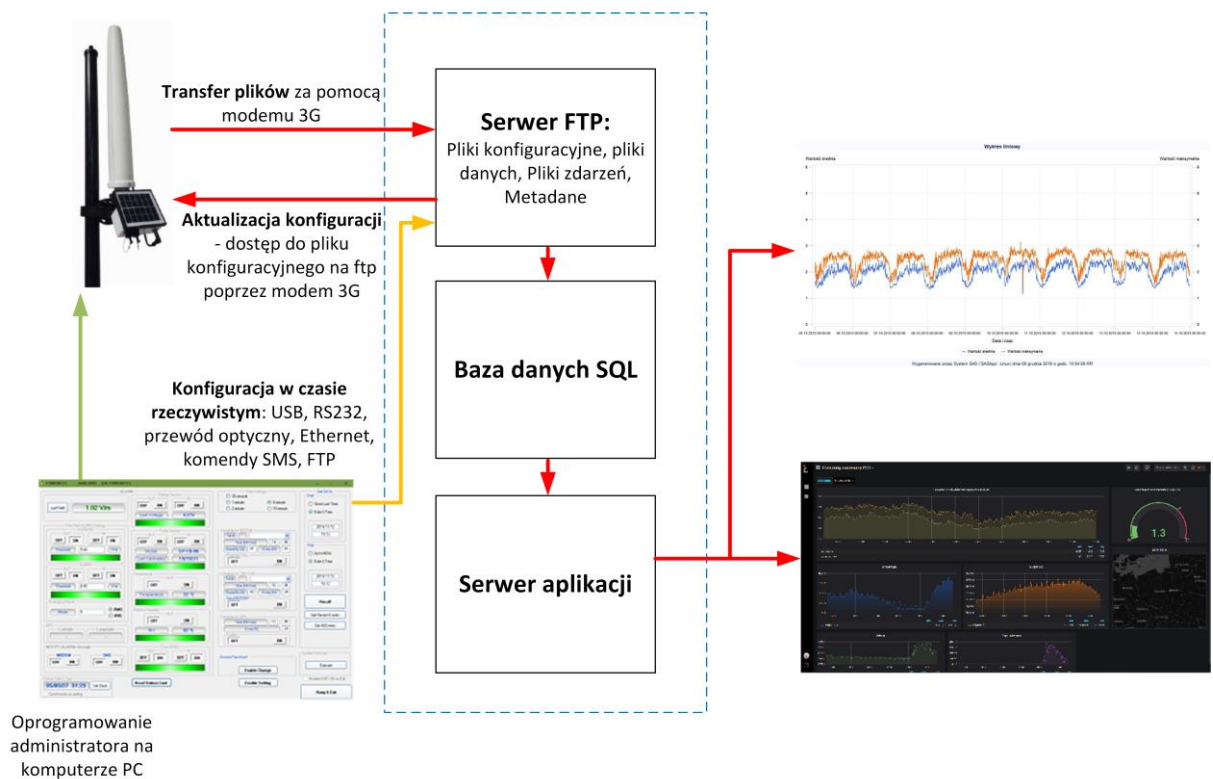
Tabl. 1 Wykaz aparatury pomiarowej

Lp.	Nazwa	Model	Numer seryjny	Producent
1.	Stacjonarna stacja monitoringu pola elektromagnetycznego	AMB-8059-03	170WY90731	Narda Safety Test Solutions GmbH
2.	Sonda pomiarowa	EP-1B-06	000WW91002	

### 5.2 Architektura SMS PEM

W prowadzonych badaniach wykorzystano uruchomiony w siedzibie IŁ-PIB w Warszawie pilotażowy system szerokopasmowego monitoringu stacjonarnego PEM (SMS PEM).

Architekturę SMS PEM przedstawiono na Rys. 1.



Rys. 1 Schemat architektury pilotażowego systemu szerokopasmowego monitoringu stacjonarnego (SMS PEM)

### 5.3 Konfiguracja stacji monitorującej

Stacja monitorująca wykonywała pomiary co 1 sekundę. Jako wyniki pomiarów stacja rejestrowała dwie wartości: maksymalną PEAK oraz średnią RMS (tj. obliczanie średniej kwadratowej) w okresie 6 minut, zgodnie z wymaganiami wynikającymi z Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Dane, z wykorzystaniem sieci komórkowej, były przekazywane do serwera Ił-PIB co 4 godziny.

## 6. REALIZACJA BADAŃ

### 6.1 Przebieg cyklu badań

Realizacja cyklu badań z wykorzystaniem systemu szerokopasmowego monitoringu stacjonarnego PEM obejmowała:

- instalację i uruchomienie stacji monitorującej;
- instruktaż przedstawiciela UM w zakresie działania i obsługi stacji monitorującej;
- rozpoczęcie cyklu szerokopasmowych pomiarów;
- sprawdzenie komunikacji stacji z serwerem w siedzibie Ił-PIB w Warszawie;
- analizę wyników pomiarów zgromadzonych w dedykowanej bazie danych;
- zakończenie pomiarów i deinstalacja stacji monitorującej;
- przygotowanie raportu z badań.



## 6.2 Wykonawcy badań

Zespół IŁ-PIB we Wrocławiu i w Warszawie:

- Jagoda Wierzbicka – instalacja stacji monitorującej, instruktaż;
- Joanna Kalina – deinstalacja stacji monitorującej;
- Mikołaj Waszkiewicz – zebranie i analiza danych;
- Tomasz Sędek – zebranie i analiza danych;
- Joanna Kalina – opracowanie raportu.

## 6.3 Okres pomiarów

Data instalacji stacji monitoringu: 25.08.2020 r.

Data deinstalacji stacji monitoringu: 24.09.2020 r.

Sprawozdawany okres pomiarów: 26.08.2020 r. – 23.09.2020 r.

## 7. OPIS LOKALIZACJI

### 7.1 Miejsce i warunki pomiarów

Uzgodniona lokalizacja instalacji systemu szerokopasmowego monitoringu stacjonarnego PEM:

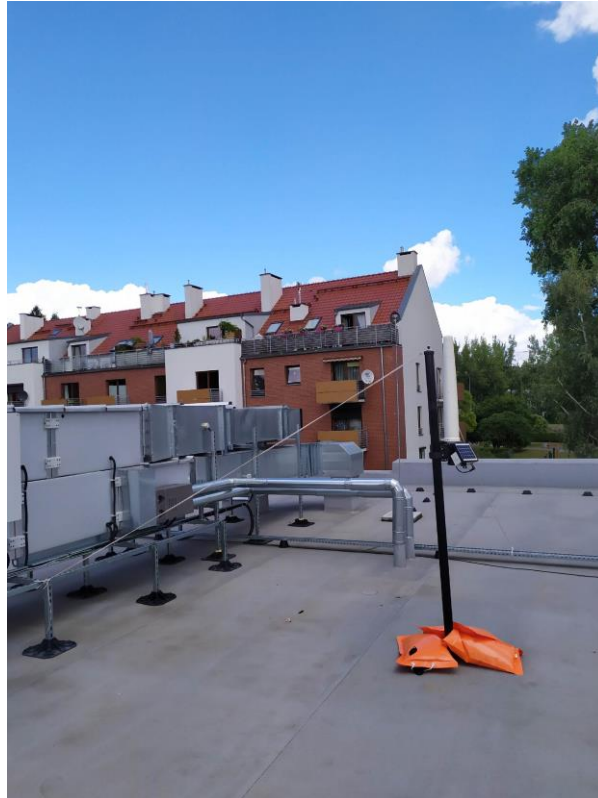
*Przedszkole Publiczne nr 50, ul. Franciszka Gila 13/15, 71-457 Szczecin,*

zwana dalej: PP nr 50 w Szczecinie.

Miejsce instalacji stacji monitorującej: dach budynku PP nr 50 w Szczecinie. Na Rys. 2, Rys. 3, Rys. 4 przedstawiono miejsce instalacji stacji monitorującej w lokalizacji PP nr 50 w Szczecinie.



Rys. 2 Miejsce montażu pilotażowego SMS PEM – dach PP nr 50 w Szczecinie – widok na anteny SBTk



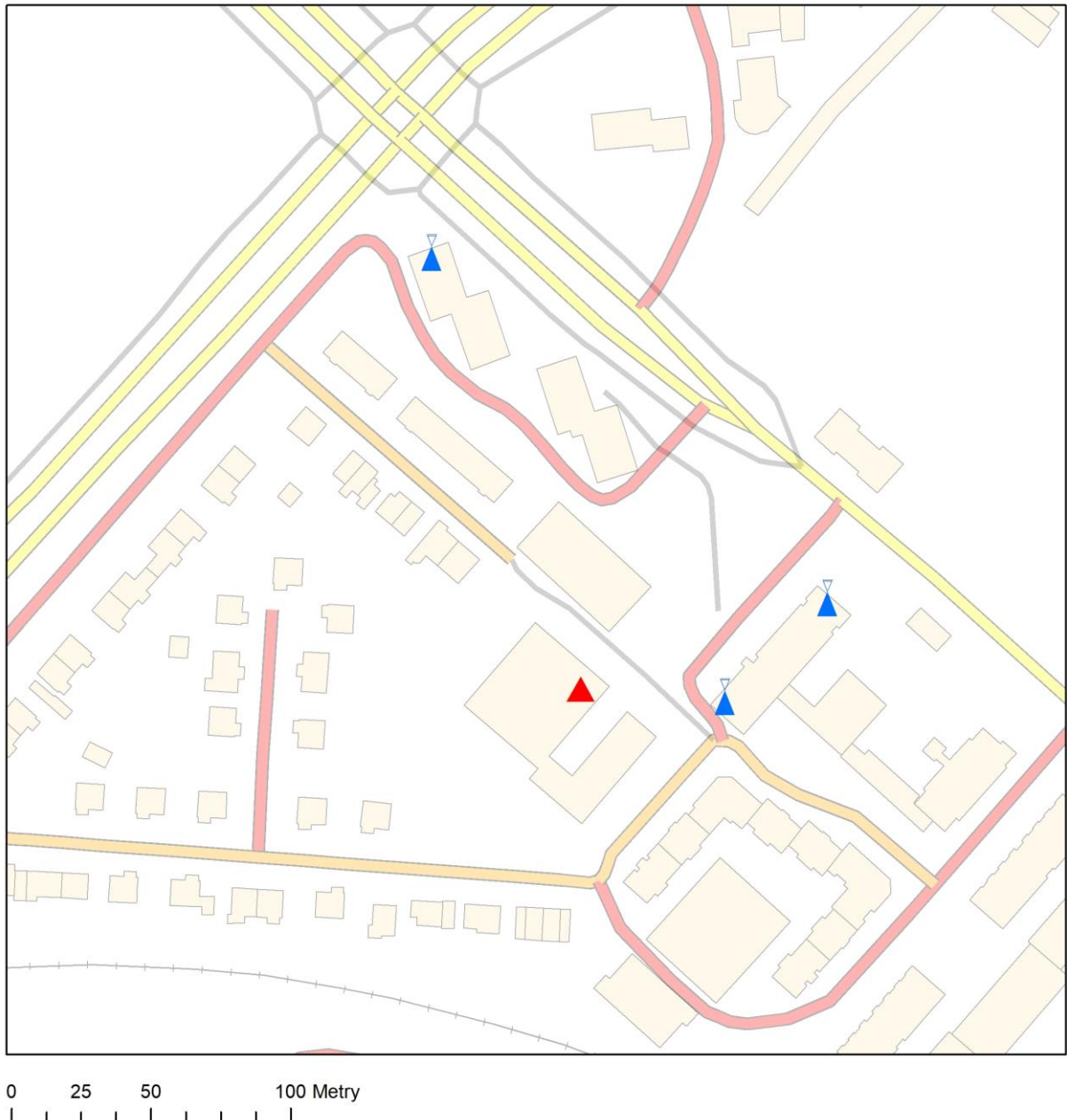
Rys. 3 Miejsce montażu pilotażowego SMS PEM – dach PP nr 50 w Szczecinie



Rys. 4 Miejsce montażu pilotażowego SMS PEM – dach PP nr 50 w Szczecinie



## 7.2 Otoczenie lokalizacji

W bliskim otoczeniu lokalizacji, w której zainstalowana została stacja monitorująca, w odległości ok. 50 m znajdowały się anteny SBTK. W odległości ok 100 m i 150 m znajdowały się kolejne anteny SBTK.



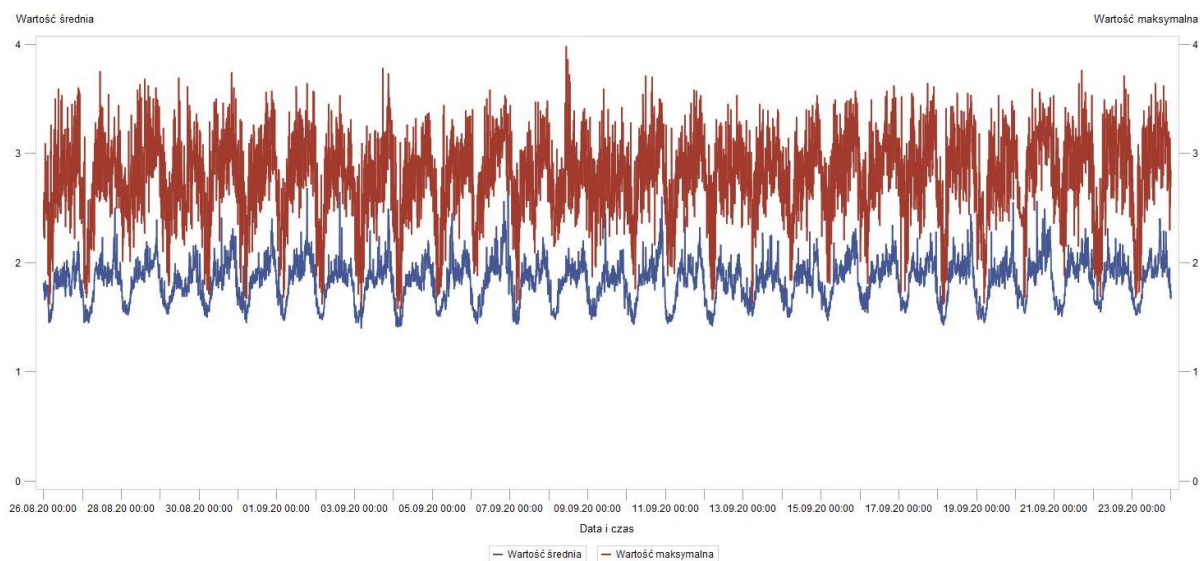
Rys. 5 Otoczenie lokalizacji – PP nr 50 w Szczecinie

Opis:

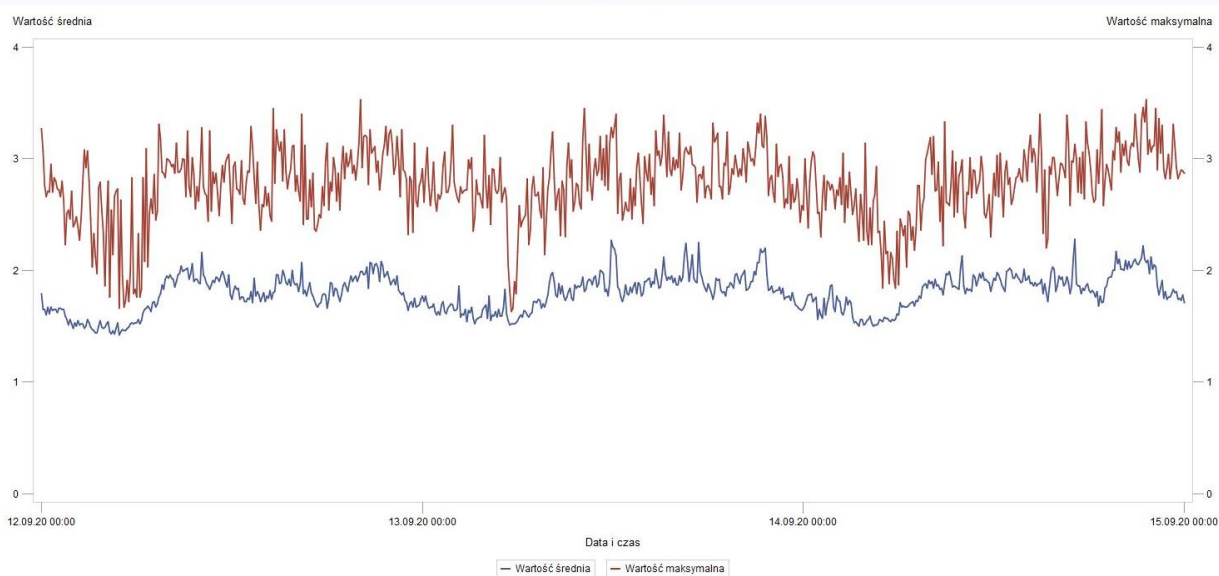
	miejsce instalacji stacji monitorującej – PP nr 50 w Szczecinie
	lokalizacje stacji bazowych telefonii komórkowej

## 8. WYNIKI POMIARÓW

Wyniki pomiarów przeprowadzonych w lokalizacji PP nr 50 w Szczecinie przedstawiono na Rys. 6, Rys. 7, Rys. 8 oraz w Tabl. 2.

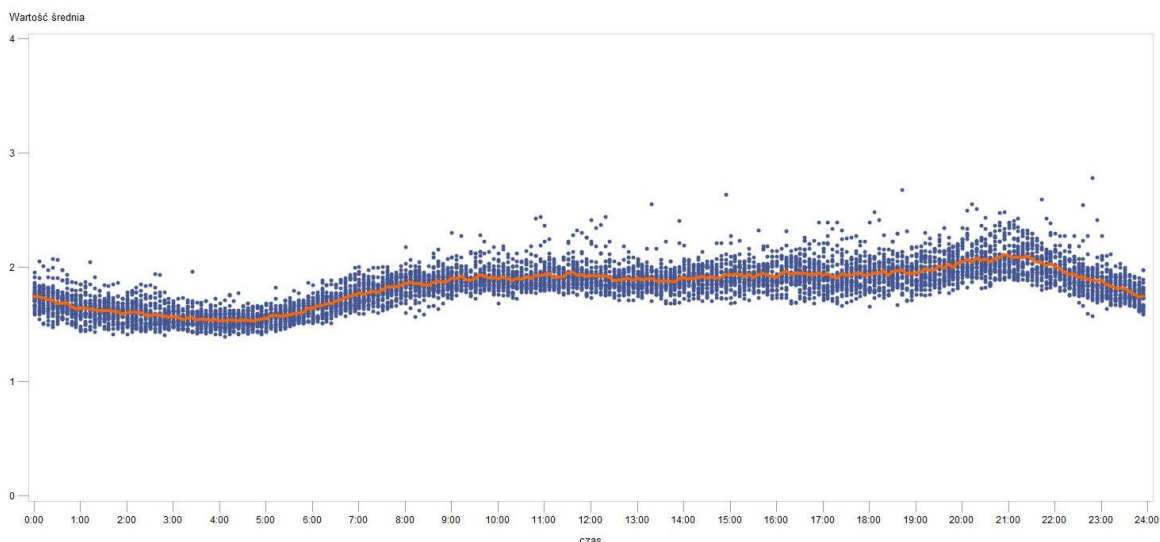


Rys. 6 Wyniki pomiarów – PP nr 50 w Szczecinie w okresie 26.08.2020 r. – 23.09.2020 r.



Rys. 7 Wyniki pomiarów – PP nr 50 w Szczecinie w okresie 12.09.2020 r. – 14.09.2020 r.

Na Rys. 8 przedstawiono wykres obrazujący wyniki wszystkich pomiarów wykonanych w okresie 26.08.2020 r. – 23.09.2020 r. Na osi poziomej zaznaczono kolejne godziny doby, a na osi pionowej – wyniki wartości średnich natężenia pola elektrycznego zarejestrowane w określonej chwili czasu gg:mm:ss. Punkty w jednej linii pionowej reprezentują wyniki pomiarów zarejestrowanych w różnych dniach w okresie 26.08.2020 r. – 23.09.2020 r., ale dla tej samej chwili czasu gg:mm:ss. Na podstawie tak zgrupowanych danych wykreślono średni dobowy przebieg wartości natężenia pola elektrycznego.



Rys. 8 Wyniki pomiarów – PP nr 50 w Szczecinie – średnia za okres 24 godzin

Tabl. 2 Wyniki pomiarów wartości RMS (średnia) i PEAK (szczytowa) w kolejnych dniach

Data	Najniższy wynik RMS (V/m)	Najwyższy wynik RMS (V/m)	Najwyższy wynik PEAK (V/m)
2020-08-26	1,45	2,19	3,60
2020-08-27	1,45	2,50	3,75
2020-08-28	1,52	2,39	3,68
2020-08-29	1,53	2,16	3,69
2020-08-30	1,50	2,41	3,74
2020-08-31	1,45	2,40	3,57
2020-09-01	1,47	2,68	3,64
2020-09-02	1,48	2,64	3,53
2020-09-03	1,40	2,49	3,78
2020-09-04	1,41	2,20	3,37
2020-09-05	1,51	2,45	3,44
2020-09-06	1,44	2,79	3,58
2020-09-07	1,44	2,23	3,48
2020-09-08	1,48	2,20	3,98
2020-09-09	1,48	2,45	3,59

Data	Najniższy wynik RMS (V/m)	Najwyższy wynik RMS (V/m)	Najwyższy wynik PEAK (V/m)
2020-09-10	1,44	2,60	3,71
2020-09-11	1,44	2,42	3,58
2020-09-12	1,42	2,16	3,53
2020-09-13	1,51	2,27	3,45
2020-09-14	1,50	2,28	3,53
2020-09-15	1,47	2,31	3,57
2020-09-16	1,54	2,34	3,62
2020-09-17	1,54	2,28	3,64
2020-09-18	1,43	2,44	3,55
2020-09-19	1,45	2,55	3,53
2020-09-20	1,54	2,56	3,59
2020-09-21	1,51	2,31	3,76
2020-09-22	1,55	2,31	3,71
2020-09-23	1,52	2,40	3,64
<b>Graniczne (najniższy / najwyższy / najwyższy) wyniki</b>	1,40	2,79	3,98



Instytut Łączności – Państwowy Instytut Badawczy  
ul. Szachowa 1, 04-894 Warszawa

[www.il-pib.pl](http://www.il-pib.pl)

